## Biblioteca Judeţeană Mureş la 90 de ani

În urmă cu un an, aniversam două secole de lectură publică la Târgu-Mureş[1]. Actul lecturii aici decurgea din instituirea şi deschiderea Bibliotecii Teleki (1802), care cuprindea valoroasa colecţie de cărţi şi documente ale cancelarului Transilvaniei, Samuel Teleki (1734-1822) constituită într-o viaţă de om, oferită cu generozitate publicului. Biblioteca era adăpostită în clădirea cunoscută sub denumirea Teleki-Teka, căreia i-a fost alăturată o aripă special amenajată în acest scop. Făceam atunci cuvenita precizare privitoare la modul în care această instituţie a reuşit să-şi exercite funcţia de bibliotecă publică. Am avut în vedere profilul colecţiilor şi accesibilitatea publicului la ele.

Este binecunoscut faptul că Biblioteca Teleki s-a constituit din cărţi pe care fondatorul le-a procurat în anii de studii în mari centre ale culturii europene şi în timpul peregrinării sale prin diferite ţări. Aproape că nu îi scapă nimic din ce avea mai valoros civilizaţia cărţii în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea. Biblioteca ar putea fi apreciată ca o mare citadelă a culturii universale prin valoarea colecţiilor, selecţia şi raritatea lor. Nu s-a făcut deloc economie atunci când, în capitala imperiului – Viena – important centru istoric şi cultural aflat în permanentă legătură cu pulsul marilor oraşe ale Europei, erau oferite produse ale tiparului. Cartea făcea parte din formaţia omului politic şi de cultură, motiv pentru care nu a avut niciodată îndoieli sau reţineri privitoare la achiziţii. Pe lângă cerinţele personale de ordin intelectual, cărţile cuprindeau informaţii de valoare care meritau să fie transmise posterităţii, intenţie care implică actul de responsabilă cultură. În argumentarea mea privind neîndeplinirea funcţiei publice în sensul modern al procesului de lectură, am în vedere nivelul relativ ridicat al conţinutului colecţiilor, sistarea actualizării colecţiilor prin achiziţii după anul 1820, ca şi limbile în care sunt tipărite: latină, germană, franceză, engleză, italiană etc. (mai puţin accesibile publicului), ca şi conservarea fizică impecabilă a cărţilor (care dovedeşte consultarea lor

[1] ***Biblioteca Judeţeană Mureş***. Caiet documentar elaborat cu prilejul împlinirii a 200 de ani de lectură publică la Târgu-Mureş, 1802-2002. Târgu-Mureş, Casa de Editură Mureş, [2002]; ***Libraria***. Anuar I, Lucrările simpozionului naţional „200 de ani de lectură publică la Târgu-Mureş", Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2002; ***Emlékkönyv a Teleki Téka alapitásának 200. évfordulójára 1802-2002***, Szerkesztette: Dr. Deé Nagy Anikó, Sebestyén-Spielmann Mihaly, Vakarcs Mihály, Basel-Marosvásárhely, Mentor Kiadó, 2002 (Teleki Téka Alapitvány).

BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)

restrânsă). La toate acestea se adaugă nivelul relativ redus de instruire a majorităţii populaţiei la vremea respectivă.

Dovada cea mai pregnantă că situaţia se prezenta în acest fel la Târgu-Mureş o reprezintă insistenţele autorităţilor locale pentru o instituţie de cultură atotcuprinzătoare în cadrul căreia, în mod distinct, să funcţioneze o bibliotecă publică. Proiectul este pus în aplicare în anul 1907, când Francisc Iosif, împărat al Austriei şi rege apostolic al Ungariei (1867), aniversa 40 de ani de domnie pe tronul Ungariei. Târgu-Mureşul este primul centru din Transilvania care a beneficiat de un asemenea proiect.[2] Palatul Culturii, cum avea să se numească, a fost ridicat între anii 1911-1913. Impozanta clădire proiectată de arhitecţii Komor Marozell (1868-1944) şi Jakab Dezső (1864-1932), în stil secession, s-a ridicat în piaţa centrală a oraşului şi în vecinătatea Primăriei, a cărei clădire a fost construită în baza aceluiaşi proiect. Menirea Palatului Culturii era să adăpostească biblioteca, conservatorul, muzeul etnografic, o şcoală pentru limbi străine, sală pentru conferinţe şi o sală pentru concerte. Partea decorativă, realizare de excepţie (basoreliefuri, pictură şi vitraliile realizate de Körösfai K. Aladár, Roth Micsa şi Nagy Sándor) dă deplinătate clădirii, fiind apreciată astăzi ca monument de artă şi arhitectură.

Biblioteca publică urma să funcţioneze în aripa stângă a clădirii, unde în prima etapă ocupa o suprafaţă de 706 mp, cu posibilităţi de extindere, având ca intrare curtea situată în stânga clădirii[3]. De la început, instituţia a fost dotată cu mobilier modern, rafturi de cărţi reglabile pentru diferitele formate, galantare prevăzute cu sticlă pentru rarităţi şi valori bibliofile, mese de lectură şi scaune pentru 60 de locuri, vitrine pentru cărţi şi periodice. Capacitatea de depozitare a fost apreciată încă de la început la 300 de mii de volume. Bibliotecar a fost desemnat Molnár Gábor, de profesie jurist, personalitate influentă şi respectată a oraşului, unul dintre susţinătorii financiari ai realizării proiectului clădirii. În prealabil, viitorul custode al bibliotecii a urmat un curs de biblioteconomie la Budapesta, astfel încât instituţia să fie organizată după cele mai actuale criterii ale timpului, referitoare la: aranjarea pe formate a cărţilor, sistemul de împrumut cu buzunăraş, catalogul alfabetic combinat cu subiecte etc. Pentru asigurarea lecturii, încă înainte de deschidere (noiembrie 1913) s-a făcut apel pentru donaţii de cărţi. De la început au fost instituite două registre, de donaţii şi cumpărături, care serveau şi de inventar, şi un altul, de cotare care consta într-o singură cifră arabă, urmând cronologia intrării publicaţiilor, aplicată cu un numerator pe foaia

---

[2] Traian Popa, ***Monografia oraşului Târgu-Mureş***. Tipografia „Corvin", 1932, p. 287-288.

[3] Traian Dușa, ***Palatul Culturii din Târgu-Mureş***. Bucureşti, Editura Meridiane, 1970, p. 17, 46-48.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

de titlu şi următoarea, precum şi pe o etichetă de pe cotorul cărţii. Înainte de punerea în circulaţie a publicaţiilor, acestea erau legate (compactate) pentru a le prelungi durata de folosire, iar pe interiorul tablelor (coperţilor) era lipită o foaie de termene pentru restituirea împrumuturilor, precum şi un extras din regulamentul privind grija pe care cititorul trebuia să o aibă faţă de carte, cu indicarea actului legislativ care ocroteşte aceste bunuri publice. Cu această dată, în baza normelor de funcţionare, biblioteca devine accesibilă, în mod gratuit, tuturor celor care doreau să se folosească de serviciile ei, indiferent de vârstă, pregătire, sex, religie sau naţionalitate. Fondul de carte era menit a asigura lectura populaţiei cu lucrări care să folosească instruirii la toate nivelurile, dar şi lecturii de divertisment.[4]

Din anul 1922 lui Molnár Gabor îi este asociat Aurel Filimon, originar din Monor (jud. Bistriţa-Năsăud), personalitate pluridisciplinară, cu studii universitare la Budapesta şi Berlin şi o practică la Muzeul Naţional de Artă Veche Românească şi Antichităţi din Bucureşti, condus de Al. Tzigara-Samurcaş. Astfel, Biblioteca oraşului sau a Palatului Culturii cum i se mai spunea, şi-a început activitatea sporindu-şi an de an zestrea cu noi publicaţii, întărindu-şi astfel capacitatea de cuprindere a documentelor, sporind gradul de informare şi cunoaştere al locuitorilor prin lectură. Primelor donaţii li se alătură sumele bugetare anuale prevăzute de primărie din care se făceau achiziţii de cărţi în raport cu cerinţele lecturii şi care, împreună cu donaţiile, se constituiau într-o colecţie echilibrată, enciclopedică, din care nu lipseau nici raritățile bibliofile, care se remarcau prin vechime, număr de exemplare, legătură şi care dădeau deplinătate şi valoare instituţiei cărţii. Corespunzător cerinţelor impuse de Unirea Transilvaniei cu România şi consecinţelor sale (dezvoltarea învăţământului în limba română, introducerea noii administraţii) fondului de carte i se alătură cel în limba română. Astfel, colecţiile se dezvoltă armonios în conformitate cu interesele de lectură şi limbile vorbite în oraş, în principal română şi maghiară.

Creşterea colecţiilor era asigurată din bugetul propriu acordat de Primăria oraşului, cât şi din donaţii. Pentru procurarea de publicaţii era desemnată o comisie numită de primărie din care făceau parte persoane de mare reputaţie intelectuală, români şi maghiari, profesori, un bibliotecar şi şeful Serviciului Cultural al Primăriei, în persoana lui Ştefan Ieremia. Toate publicaţiile procurate prin achiziţiile din bugetul de stat trebuiau să poarte girul acestei comisii. În

[4] Dimitrie Poptămaş şi Mészáros József, ***Biblioteca Judeţeană Mureş***. Târgu-Mureş, Comitetul Judeţean de Cultură şi Educaţie Socialistă al Judeţului Mureş, 1979, p. 7.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

majoritatea cazurilor ele erau obţinute din librăriile locale „Revesz" şi „Bucur" ori din alte oferte.

Deficitul de carte românească din bibliotecă, pe care profesorul Ion Chinezu de la Liceul „Al. Papiu Ilarian" îl semnala la un moment dat în gazeta ***Mureşul*** (anul I, nr. 1, 1922), ca o consecinţă a noilor realităţi politice şi culturale, s-a încercat a fi remediat prin solicitarea de donaţii, care, în perioada interbelică, s-au dovedit mai generoase decât achiziţiile de la buget. În şirul donatorilor de carte românească se înscrie Ministerul Muncii şi Ocrotirilor Sociale, prin Gr. Trancu-Iaşi, ministru, care trimite o primă tranşă de cărţi în anul 1924 după mai multe semnalări privind lipsa acestora din bibliotecă.

O prodigioasă activitate în solicitarea de carte îi revine lui Aurel Filimon, prin legăturile cu instituţiile statului din timpul activării sale în Bucureşti. El efectuează numeroase deplasări la Fundaţia Culturală Carol II, Comisiunea Monumentelor Istorice, Academia Română, Ministerul Cultelor şi Artelor, Casa Şcoalelor, Institutul de Geologie, Ministerul Industriei şi Comerţului, Institutul Zootehnic şi multe altele. Fiecare deplasare la Bucureşti se solda cu aducerea a sute de cărţi deosebit de valoroase pentru sporirea capacităţii de informare şi cunoaştere pentru public. La acestea se adaugă strădaniile pentru informaţiile curente obţinute prin presa cotidiană centrală: ***Curentul***, ***Cuvântul***, ***Adevărul***, ***Universul***, ***Dimineaţa*** etc. Pentru completarea fondului bibliotecii cu publicaţii retrospective, Filimon vizitează numeroase parohii din judeţul Mureş unde descoperă publicaţii periodice cu valoare informativ-documentară deosebită, între care colecţii cuprinzând ani compacţi din ***Gazeta de Transilvania***, ***Telegraful Român***, ***Concordia***, ***Observatorul***, ***Tribuna***, pentru care adresează numeroase memorii Mitropoliei Greco-Catolice din Blaj şi celei Ortodoxe din Sibiu, pentru a obţine acordul acestora de a renunţa la ele, având în vedere importanţa şi utilitatea lor într-o mare bibliotecă. Multe dintre ele fac parte astăzi din colecţiile instituţiei datorită perseverenţei bibliotecarului care, în numeroase cazuri, îşi irosea concediul de odihnă şi salariul pentru obţinerea de publicaţii. Aurel Filimon rămâne modelul de dăruire nobilei profesii de bibliolog prin eforturile sale, prin interesul său de cercetător al vechilor tipărituri şi al autodidactului în biblioteconomie (constituirea şi organizarea bibliotecilor), în care sens conlucrarea cu Molnár Gabor şi-a dovedit eficienţa.[5] De asemenea, nu putem trece cu vederea importanţa dată instituţiei de către eruditul edil, primarul Dr. Emil Aurel Dandea în cele două legislaturi 1922-1926 şi 1934-1937. În dările de seamă anuale ale oraşului, biblioteca este tratată în mod distinct din punct de

[5] ***Aurel Filimon – consacrare şi destin***. Volum îngrijit de Mihal Art. Mircea, Dimitrie Poptămaş şi Melinte Şerban. Târgu-Mureş, Fundaţia Culturală „Vasile Netea", 2001, p. 81-102.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

vedere al creşterii colecţiilor, atragerea publicului la lectură, frecvenţa şi publicaţiile consultate în sala de lectură şi prin împrumut, indicatori de bază acceptaţi şi în bibliometrie. Importanţa pe care primarul o acordă instituţiei cărţii rezultă şi din alocaţiile bugetare şi interesul de rezolvare favorabilă a memoriilor emise din partea directorului bibliotecii.[6]

A doua Conflagraţie mondială, pune instituţia mureşeană la mari încercări. Urmare a Dictatului de la Viena, din septembrie 1940 Târgu-Mureşul trece sub ocupaţie maghiară. Aurel Filimon, devenit director în urma retragerii din activitate a lui Molnár Gábor (1936), este concediat. Cu toate insistenţele sale şi bunele recomadări ale colaboratorului şi mentorului său spiritual făcute către Ministerul Culturii din Ungaria, i se refuză cererea de a lucra în continuare în bibliotecă, fiind nevoit să ia calea pribegiei, în refugiu la Bucureşti. Aici este solicitat în organizarea unor expoziţii de artă populară românească (Viena, Stuttgart, Köln, Frankfurt pe Main, Veneţia) menite să confirme permanenţa românească în Transilvania. În urma bombardamentelor din 4 aprilie 1944 i-a fost distrusă locuinţa, urmând să se retragă în localitatea Rapoltu Mare, unde se stinge din viaţă la 3 martie 1946.[7] Custode al Bibliotecii orăşeneşti este numit prof. Vigh Károly căruia i se impune să pună în aplicare noul plan al ocupanţilor: retragerea din circulaţie a tuturor cărţilor româneşti, înlocuirea cotelor în depozite cu cărţi în limba maghiară, pregătirea împachetării valorilor bibliofile pentru a fi protejate, date fiind succesele în înaintare a trupelor aliate în vederea eliberării Ardealului; coletele au fost însă surprinse înainte de evacuare, cărţile rămânând astfel în patrimoniul bibliotecii.

După război, instituţia cade sub influenţa activităţii ideologizante a sovieticilor. Prin cataloagele de cărţi interzise sunt retrase din circulaţie publicaţiile apreciate de noul regim ca periculoase. (***Publicaţii interzise până la 1 mai 1948***, Bucureşti, 1948). În recomandările de început ale catalogului se menţiona că: „*Odată cu lichidarea regimului fascist din România s-a pus problema lichidării tuturor moştenirilor pe care acesta le lăsase în urma sa. Una dintre cele mai grele moşteniri era aceea a enormei cantităţi de material tipărit propagandistic*", cum era apreciat produsul unei culturi acumulate în timp îndelungat.

---

[6] Dr. Emil Dandea. ***Dare de seamă despre starea generală a oraşului Municipal Târgu-Mureş*** în anul… şi activitatea Consiliului. 1923-1935. [Au apărut: vol. 1. 1923; vol. 2. 1924; vol. 3, 1925; vol. 4/13. 1934; vol. 14. 1935]. Târgu-Mureş, Tipografa comunală.

[7] Aurelia Veronica Filimon. ***Consacrare şi destin***. În ***Aurel Filimon – consacrare şi destin***, p. 37-38.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

Treptat, se instaura cea mai aspră dictatură, cu mare influenţă asupra circulaţiei ideilor şi a libertăţii de informare şi gândire. Odată cu ele au fost retrase şi opere ale clasicilor literaturii române şi maghiare. Cărţile de orientare fascistă, horthystă, legionară sau cele care contraveneau noului regim au fost depozitate în condiţii de garanţie, fără acces la public. O altă categorie de cărţi erau însemnate cu „R" (retrase) ori cu o ştampilă „documentar", fiind accesibile numai unor oameni de încredere. În aceste condiţii a apărut H. C. M. 1542/1951 care stabilea reţeaua de biblioteci publice raportate la noua organizare teritorială (săteşti, comunale, orăşeneşti, raionale şi regionale) şi atribuţiile lor.

Aşa se întâmplă că, de pe o zi pe alta, Biblioteca orăşenească devine Bibliotecă Regională. În funcţia de director a fost numit Rácz Béla, fost director al cooperativei „Solidaritatea", care nu beneficiase de prea multă pregătire culturală, dar era apreciat pentru orientarea sa procomunistă şi care, urma să pună în aplicare noua politică de ideologizare comunistă a bibliotecii. Parţial, spaţiile devenite libere în urma retragerii publicaţiilor socotite periculoase erau de acum ocupate cu numărul mare de broşuri apărute în editurile P. C. R., Cartea Rusă, Arlus, ESPLA şi în bună parte traduceri din limba rusă, noua literatură aşa zisă realist-socialistă românească, maghiară ori străină, prin care se urmărea schimbarea din temelii a mentalităţilor constituite şi consolidate în vechiul regim căzut în disgraţie.

Rácz Béla este înlocuit de la conducerea Bibliotecii Regionale în toamna anului 1956 cu Bartok Ibolya, tânără energică, care a simţit ce au însemnat lagărele de exterminare naziste, cunoscătoare a mai multor limbi de circulaţie internaţională şi care a lucrat o scurtă perioadă de tip la Biblioteca Raională Ciuc. Cu firea sa inteligentă şi spiritul ei organizatoric a impus instituţia târgumureşeană în rândul bibliotecilor publice prin introducerea aranjării tematice a cărţilor în depozit în conformitate cu CZU (Clasificarea Zecimală Universală), ediţia adaptată la bibliotecile sovietice.[8] Sub aspectul colecţiilor, biblioteca se îmbogăţeşte prin numeroase confiscări, în special din unităţi şcolare şi bisericeşti de la Orăştie şi până la Sighetul Marmaţiei, cărţi în majoritate fără circulaţie la public. Tot acum, biblioteca este distinsă cu premiul doi pe ţară în întrecerea aşa-zisă „stahanovistă" pe anul 1956.

[8] S-au tradus din limba rusă: ***Clasificarea Zecimală***, Bucureşti, Ministerul Culturii, 1954 şi ***Tehnică de bibliotecă***, adaptare pentru România după A. V. Clenov, Bucureşti, Ministerul Culturii, 1954. Ambele lucrări aveau menirea de a scoate în evidenţă ideologia marxist-leninistă. În acest scop au fost introduşi indici de importanţă prin scoaterea în evidenţă a teoreticienilor ideologiei comuniste. S-au prevăzut grupe care să scoată în evidenţă activitatea partidelor comuniste din România şi Uniunea Sovietică. Indicilor literari le-a fost alăturat R(română) şi S(sovietică) etc.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

Bartók Ibolya îşi curmă viaţa la câteva zile după la numirea în funcţia de director, succesoare fiind numită Halász Borbála, profesoară la catedra de ştiinţe sociale a Institutului Medico-Farmaceutic din Târgu-Mureş, care provenea dintr-o familie de social-democraţi mureşeni, în timpul căreia serviciile bibliotecii au înregistrat succese însemnate. Receptivă la introducerea noului în organizarea lecturii, se distinge prin consolidarea secţiei pentru copii (înfiinţată în anul 1952 în parcul „Lazár Ödön", astăzi Piaţa Teatrului Naţional), prin mutarea ei în Palatul Culturii; a înfiinţat secţia de „Carte tehnică"; biblioteca a reocupat etajul II al clădirii, având o suprafaţă de 358 mp. Au fost înregistrate creşteri semnificative în privinţa personalului, colecţiilor, prin achiziţii, donaţii şi confiscări de fonduri, cele mai importante fiind cel al juristului Lányi Oszkár, al Bibliotecii Gimnaziului Unitarian din Cristurul Secuiesc şi al Bibliotecii Mănăstirii Franciscanilor din Lăzarea.

O importantă activitate s-a materializat în revenirea la aşezarea publicaţiilor pe format în depozitele sălii de lectură. Pentru o mai bună servire a publicului se introduce accesul liber la raft al cititorului, ceea ce reprezintă un progres în modernizare, faţă de servirea cărţilor din depozit, la ghişeu sau tejghea. O activitate aparte în organizarea lecturii în timpul acestui directorat o reprezintă bibliotecile de casă la domiciliul unor familii, cu bibliotecare voluntare şi publicaţii din fondurile de carte ale Bibliotecii Regionale. Aceste biblioteci înregistrau un mare număr de cititori, unele dintre ele devenind puncte de întâlniri cu scriitori, dezbateri asupra cărţilor cu însemnate implicaţii în acţiunea de culturalizare. În timpul directoratului doamnei Halász, Bibliotecii Regionale îi revin premii de valoare în principalele concursuri organizate de Ministerul Învăţământului şi Culturii, respectiv a Comitetului de Cultură şi Artă de mai târziu, 1958 (**Nici o casă de ţăran muncitor fără cititor**), 1960, 1962, 1964 (**Biblioteca în slujba construcţiei socialiste**). În anul 1965 Halász Borbala este suspendată din funcţie.

Rând pe rând, destinele bibliotecii sunt hotărâte în anii următori de Ştefan Stănoiu, profesor, filolog, care, după o scurtă perioadă de timp (un an) este înlocuit cu Solomon Frăţilă, profesor, filolog, fost director de liceu o perioadă de timp, inspector şcolar, inspector în Comitetul de Cultură şi Artă al judeţului Mureş; Romeo Pojan, jurist, activist de partid, fost şef al Secţiei de propagandă a Comitetului Judeţean al P. C. R.; Prof. Iulius Moldovan, filolog, personalitate cu certe valenţe intelectuale, fost director de liceu (Sărmaş), inspector al Comitetului Judeţean de Cultură al Judeţului Mureş şi o lungă perioadă de timp preşedinte al acestuia. În timpul său, cultura a înregistrat succese remarcabile prin tipărirea unor lucrări importante din punct de vedere informativ, între care ***Profiluri mureşene*** I-II, apariţia revistei ***Vatra***, dezvelirea monumentului ecvestru „Avram Iancu", construcţia Teatrului Naţional din Târgu-Mureş,

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

instituţia care îl atrage, după cinci ani de bibliotecă fiind numit director al acesteia. Din anul 1985 Biblioteca Judeţeană Mureş este condusă de autorul acestor aprecieri.

Prin revenirea la organizarea pe judeţe a României, bibliotecile regionale devin municipale (1968-1974), păstrându-şi în continuare funcţiile metodice. În anul 1974 se revine la includerea în titulatură a funcţiei de îndrumare teritorială devenind bibliotecă judeţeană, titulatură păstrată până în zilele noastre.[9]

Privită în ansamblul ei, această perioadă care însumează aproape 40 de ani de activitate este marcată de rezultate remarcabile. Biblioteca îşi sporeşte personalul, fondul de carte, care se dezvoltă considerabil prin procurări de publicaţii din alocările de la buget, dar mai ales din donaţii şi selecţii periodice din depozitele Fondului de Rezervă Naţională al Bibliotecii Centrale de Stat, organizate la Bucureşti, Sălişte şi Cluj. Este organizat fondul de publicaţii periodice prin separarea lor din fondul general, aşezarea pe patru formate, alcătuirea mijloacelor de informare, a cataloagelor: alfabetic, sistematic, cronologic, geografic şi topografic. Se organizează fondurile provenite din alte biblioteci, se orânduiesc pe formate şi se inventariază. Tot acum se reconstituie fondul iniţial al bibliotecii, în forma în care a fost organizat iniţial, şi se reinventariază.

Biblioteca îşi extinde spaţiul de împrumut cu acces liber la raft în încăperile de la parterul Palatului. Sunt organizate depozitele de la subsolul clădirii (dublete ale secţiei de împrumut carte pentru adulţi, depozit pentru publicaţiile sălii de lectură în prelungire, depozit pentru dublete periodice şi depozit pentru fondul permanent).

Serviciul metodic şi bibliografic, deosebit de dinamic, impulsionează activitatea de lectură în mediul rural. Au loc numeroase întâlniri cu scriitori, se elaborează materiale bibliografice, metodice şi literare. Apar cataloage colective de cărţi şi periodice străine şi tematice existente în colecţiile bibliotecilor. În cadrul diversificării serviciilor pentru public menţionăm refacerea secţiei „Cartea Tehnică" (a cărei activitate a fost întreruptă o perioadă de timp din lipsă de spaţiu), înfiinţarea secţiei de artă (muzică şi teatrologie) şi a patru biblioteci filiale în cartierele mai populate ale municipiului (Tudor Vladimirescu, Bulevardul 1848, Aleea Carpaţi şi Aleea Cornişa). [10]

---

[9] Decretul 703 din 28 dec. 1973 privind stabilirea normelor unitare de structură pentru unităţile cultural educative. În: Colecţia de legi şi decrete, vol. IV, 1 oct.-31 dec., 1974, p. 809-839.

[10] A se vedea pentru această perioadă Dimitrie Poptămaş şi Mészáros József, ***op. cit.***

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

Tot în această perioadă de timp, în anul 1974, Biblioteca Teleki-Bolyai cu cele două colecţii de bază de excepţională valoare ştiinţifică şi documentară, naţională şi universală, trece în administrarea Bibliotecii Judeţene Mureş. Fondurile alăturate ale celor două biblioteci dau deplinătate şi unitate instituţiei şi colecţiilor, în conformitate cu tradiţiile de lectură ale populaţiei, o impun pe plan naţional şi internaţional, cu reale posibilităţi de lectură, studiu şi cercetare.

Revoluţia din Decembrie 1989 a determinat o reorientare generală în organizarea bibliotecii şi a lecturii publice. Chiar dacă nu am procedat la o separare a fondurilor în categoriile „S" şi „D" în conformitate cu instrucţiunile forurilor tutelare[11], situaţie confirmată la un control cu puţine luni înainte de acest moment, abia acum începea libertatea accesului neîngrădit la informaţie. Colecţiile noastre au rămas unitare atât din punct de vedere al depozitării, cât şi al principalelor instrumente de informare a publicului, respectiv cataloagele alfabetic şi sistematic. Putem vorbi de acum de o democratizarea a actului de cultură în sine.

Biblioteca a fost la un moment dat invadată de publicaţii de mai mică sau mai mare valoare. Reţinerea în colecţii s-a făcut în mod selectiv, opţiunea fiind pentru cele din urmă. Pentru prima dată în existenţa sa, biblioteca îşi constituie un fond de referinţă de excepţie constând în dicţionare, lexicoane, enciclopedii la care cu ani în urmă nu puteam visa nici cu gândul. Diversificarea editurilor ne-a impus mai mare rigoare în aplicarea criteriului selectiv în achiziţiile de publicaţii.

Cea mai mare realizare a anilor postrevoluţionari o constituie procesul de informatizare a serviciilor de bibliotecă. Am adoptat un soft specific din Marea Britanie aflat acum sub licenţa IME-Bucureşti, denumit TINLIB, acceptat de mai multe biblioteci judeţene, inclusiv de Biblioteca Naţională a României.

Anul 1994 a însemnat pentru Biblioteca Judeţeană Mureş instituirea bazei de date, constituită din toate intrările de documente. S-a organizat reţeaua de calculatoare, au fost instalate în toate secţiile de relaţii cu publicul terminale în vederea regăsirii publicaţiilor. Dată fiind insuficienţa echipamentului şi lipsa de familiarizare a cititorilor cu acesta, după această dată, cataloagelor tradiţionale le-am alăturat buletinele bilunare ***Cărţi noi***, intrate în colecţiile bibliotecii.

Tot acum a fost extinsă secţia de împrumut carte pentru adulţi la mezaninul clădirii, cu fondurile de literatură.

---

[11] „S"(secret) şi „D"(documentar). Pe baza Normelor Nr. 85 din 18 februarie 1981, privind clasificarea, păstrarea şi circulaţia fondului special de tipărituri şi alte materiale grafice şi audiovizuale din biblioteci şi anticariate emise de CCES se stabilesc două categorii de fonduri: 1) de circulaţie curentă şi 2) de circulaţie specială.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

La loc de cinste este situată activitatea de editare şi tipărire a unor lucrări de specialitate prin care ne dezvăluim colecţiile, rezultat al unor cercetări bibliografice ori de înregistrare. După ani de zile, preocupările de studiere şi identificare a vechilor tipărituri se soldează cu ***Catalogul Cărţlor tipărite în secolul al XVI-lea în Biblioteca Teleki-Bolyai***, realizatori Spielmann-Sebestyén Mihály, Dr. Balazs Lajos, Ambrus Hedvig şi Meszaros Ovidia. Presa locală este cuprinsă în seria de ***Bibliografii mureşene***, ***Publicaţiile periodice mureşene, 1795-1972*** volum alcătuit de Dimitrie Poptămaş şi Mózes Iulia. Tot în această serie au apărut: ***Bibliografia publicaţiilor periodice, 23 dec. 1989-31 dec. 1994***, continuată de un alt volum pentru anii 1995-2000, iar cărţile au fost cuprinse în ***Bibliografia cărţilor, albumelor şi hărţilor editate în judeţul Mureş, 1990-1995*** lucrare continuată într-un nou volum pentru anii 1996-2000, rezultat al achiziţiilor publicaţiilor locale, exemplarelor de depozit legal şi cercetării unor surse particulare sau comerciale ori în alte biblioteci, în evidenţa, descrierea şi clasarea bibliografelor Fülöp Mária şi Anna-Maria Vintilă. De mare interes pentru public este dicţionarul biobibliografic realizat de Ana Cosma ***Scriitori români mureşeni***. Între ultimele apariţii menţionăm bibliografia ***Judeţul Mureş în cărţi 1990-1999***, o cercetare realizată de Fülöp Mária. Mai adăugăm aici culegerea de studii şi comunicări, precum şi selecţia de texte ale unuia din ctitorii instituţiei, sugestiv intitulată ***Aurel Filimon – consacrare şi destin***, precum şi primul anuar al Bibliotecii Judeţene Mureş, ***Libraria***, consacrat celor 200 de ani de lectură publică la Târgu-Mureş.[12]

---

[12] ***Catalogus librorum sedecimo Saeculo Impressorum Bibliothecae Teleki-Bolyai. Novum Forum Siculorum***. Tom. I-II. Composerunt: Spielmann-Sebestyén Mihaly et Dr. Balázs Lajos, Ambrus Hedvig, Mészáros Ovidia, Târgu-Mureş-Neumark am Miresh-Marosvásárhely, Lyra, 2001. (Biblioteca Judeţeană Mureş); Dimitrie Poptămaş şi Mózes Iulia. ***Publicaţiile periodice mureşene 1795-1972. Maros megyei időszaki kiadványok bibliográfiája***. Studiu introductiv de Vasile Netea. Postfaţă de Dimitrie Poptămaş. Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2000. (***Bibliografii mureşene***, 3); **Bibliografia publicaţiilor periodice 23 dec. 1989-31 dec. 1994. Időszaki kiadványok bibliográfiája**. Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2001; ***Bibliografia cărţilor, albumelor şi hărţilor editate în judeţul Mureş 1990-1995. A Maros megyében kiadott könyvek, albumok, térképek bibliográfiája***. Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 1997. (***Bibliografii mureşene***, 2); ***Idem***, 1996-2000, Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2000 (***Caiete mureşene***, 6); Fülöp Mária. ***Judeţul Mureş în cărţi – Maros Megye a könyvekben 1990-1999***. Bibliografie. Cu o postfaţă de Dimitrie Poptămaş. Târgu-Mureş-Marosvásárhely, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2002 (***Caiete mureşene***, 5); Ana Cosma. ***Scriitori români mureşeni***. Dicţionar biobibliografic. Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2000;

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

O activitate aparte provenită din obligaţiile noastre morale şi spirituale priveşte sprijinul pe care îl acordăm românilor din afara graniţelor, vitregiţi de accesul la cărţi româneşti. Am răspuns favorabil iniţiativei Bibliotecii Judeţene „Octavian Goga" din Cluj-Napoca şi am contribuit moral şi material la instituirea şi dotarea primei biblioteci româneşti din Chişinău, „Transilvania" (28 aug. 1991). An de an, acesta a fost locul de contact intelectual între personalităţi ale creaţiei literare ardelene şi basarabene.

Din anul 1996 ne-am asumat instituirea şi patronarea unei biblioteci, a şasea de acest fel din Chişinău, în marele şi frumosul cartier Râşcani. Situată la un parter de bloc (suprafaţă cca 400 mp), dotată cu mobilier modern, am constituit, în bună parte din donaţii, un fond de carte retrospectiv reprezentativ, care acum se cifrează la peste 32 de mii de volume. Anual, aici desfăşurăm activităţi româneşti comune, axate pe ultimele apariţii editoriale, participăm la manifestări, între care simpozioane, sesiuni de comunicări, dezbateri profesionale, medalioane literar-artistice, programe culturale închinate unor personalităţi şi evenimente. Utilitatea acestei filiale a Bibliotecii municipale „B. P. Hasdeu", pe al cărei frontispiciu este inscripţionat *Biblioteca „Târgu-Mureş"* este, dovedită prin numărul mare de utilizatori (peste 16. 000 anual) şi cele peste 500 de mii de volume consultate anual de aceştia pentru a-şi potoli interesele de cunoaştere şi cultură după vechile tipare tradiţionale, la care se adaugă plusul de modernizare al zilelor pe care le trăim.

Biblioteca Judeţeană Mureş îşi desfăşoară activitatea sub auspiciile şi finanţarea Consiliului Judeţean Mureş care şi-a asumat rolul de ordonator principal de credite, este receptiv la doleanţele noastre, conştient fiind de importanţa, dimensiunea şi valoarea acestei unităţi din subordinea sa.

Acum, la 90 de ani de la deschiderea bibliotecii, privim încrezători înainte, în mileniul al treilea, cu convingerea că instituţia cărţii rămâne una viabilă, chiar şi în condiţiile în care, în mod dirijat, electronica se impune în privinţa comunicării, tezaurizării şi informatizării ei. Suntem conştienţi de faptul că am acumulat o mare cantitate de documente, multe din ele urmând a fi cuprinse în instrumente de informare, fie tradiţionale (cataloage) fie în baze de date automatizate, în vederea informării şi facilitării accesului publicului la acesta. Tot atât de importantă este prelucrarea automatizată retrospectivă a întregului patrimoniu. Considerăm necesară extinderea spaţiului de depozitare, în condiţiile în care biblioteca noastră se apropie de un milion de documente, unităţi de inventar. Este necesară îmbunătăţirea condiţiilor de consultare a documentelor,

---

***Aurel Filimon – consacrare şi destin***. Volum îngrijit de Mihail Art. Mircea, Dimitrie Poptămaş, Melinte Şerban. Prefaţă de Melinte Şerban. Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2001.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

atât a celor tradiţionale cât şi a celor electronice, în spaţii corespunzătoare, modernizate (iluminat, încălzit, aerisit, silenţiozitate etc.). Nu ar fi lipsită de importanţă nici ideea unei construcţii noi, o bibliotecă reprezentativă, într-o localitate în care lectura are o mare tradiţie, unde instituţia cărţii are o istorie multiseculară, locul în care educaţia şi instrucţia au devenit o prioritate. Biblioteca judeţeană mureşeană se înscrie fără rezerve între marile edificii ale spiritului, cu mari perspective în tot ceea ce înseamnă formare, informare, cunoaştere, cultură şi divertisment, procese indispensabile în mersul galopant spre o viaţă a împlinirilor pe care ni le dorim atât de mult, într-o lume în care schimbarea este o trăsătură caracteristică.

*DIMITRIE POPTĂMAŞ,*
*director*
*Biblioteca Judeţeană Mureş*

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

**ANEXA 1**

**SITUAȚIA**
**privind principalii indicatori de activitate ai Bibliotecii Județene Mureş pe 90 de ani (1913-2003)**

| Anul | Cărţi intrate | Cititori | Cărţi consultate | Frecventa |
|---|---|---|---|---|
| 1913 | 2872 | 582 | 4430 | 2215 |
| 1914 | 4757 | 1036 | 81453 | 27151 |
| 1915 | 1341 | 906 | 61961 | 33583 |
| 1916 | 1327 | 676 | 61705 | 29022 |
| 1917 | 514 | 672 | 53432 | 23696 |
| 1918 | 221 | 308 | 36123 | 16514 |
| 1919 | 1102 | 744 | 57490 | 26456 |
| 1920 | 100 | 387 | 49465 | 20803 |
| 1921 | 583 | 320 | 46223 | 19246 |
| 1922 | 507 | 397 | 43799 | 18210 |
| 1923 | 636 | 321 | 36439 | 16663 |
| 1924 | 555 | 891 | 27957 | 11667 |
| 1925 | 955 | 845 | 28100 | 11591 |
| 1926 | 388 | 904 | 35145 | 14875 |
| 1927 | 675 | 497 | 16342 | 5293 |
| 1928 | 448 | 236 | 19094 | 5048 |
| 1929 | 611 | 320 | 18336 | 4170 |
| 1930 | 26 | 271 | 20194 | 4367 |
| 1931 | 77 | 237 | 20224 | 4587 |
| 1932 | 690 | 126 | 6331 | 1488 |
| 1933 | } 842[13] | 133 | 6151 | 1495 |
| 1934 | } | 149 | 7291[14] | 1762[14] |
| 1935 | 109[15] | 301 | 8427 | 1929'[4] |
| 1936 | 651[15] | 322 | 11631 | 2909 |
| 1937 | 1053[15] | 394 | 9422 | 2088 |

[13] Cifra cumulează anii 1933-1934
[14] Cifre aproximative.
[15] Anul financiar este pe doi ani calendaristici (ex. 1934 / 1935).

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1939 | 173[15] | 362 | 10055 | 3245 |
| 1940 | 8817 | 147 | 4670 | 1632 |
| 1941 | 845 | 1081 | 40437 | 20774 |
| 1942 | 1399 | 1388 | 59844 | 29922 |
| 1943 | 1202 | 1567 | 61221 | 30707 |
| 1944 | 2870 | 1288 | 28906 | 14597 |
| 1945 | 2415 | 875 | 21452 | 10426 |
| 1946 | 1716 | 1620 | 42279 | 20935 |
| 1947 | 436 | 1580 | 46117 | 22984 |
| 1948 | 452 | 1101 | 28496 | 14248 |
| 1949 | 1670 | 756 | 26386 | 13193 |
| 1950 | 3576 | 1406 | 48253 | 33002 |
| 1951 | 4259 | 1136 | 50861 | 43503 |
| 1952 | 7058 | 1818 | 46608 | 33648 |
| 1953 | 11415 | 4576 | 65136 | 54507 |
| 1954 | 9877 | 6350 | 83740 | 85175 |
| 1955 | 21199 | 9088 | 114102 | 89182 |
| 1956 | 11756 | 10042 | 157309 | 98034 |
| 1957 | 10993 | 11322 | 190948 | 127570 |
| 1958 | 11334 | 12009 | 222818 | 123405 |
| 1959 | 12890 | 12058 | 243649 | 129341 |
| 1960 | 16489 | 12043 | 252895 | 98535 |
| 1961 | 16291 | 15714 | 315246 | 138794 |
| 1962 | 17410 | 16840 | 319998 | 142639 |
| 1963 | 13627 | 12861 | 268890 | 123432 |
| 1964 | 18507 | 10462 | 269379 | 130564 |
| 1965 | 11305 | 11476 | 294376 | 123883 |
| 1966 | 10986 | 9381 | 278642 | 108096 |
| 1967 | 13087 | 10129 | 297151 | 111018 |
| 1968 | 15599 | 10760 | 300283 | 116110 |
| 1969 | 14900 | 11719 | 305612 | 124068 |
| 1970 | 13698 | 11982 | 329063 | 126043 |
| 1971 | 18574 | 12464 | 340585 | 128225 |
| 1972 | 15355 | 12882 | 337692 | 132934 |
| 1973 | 19387 | 12995 | 362542 | 146872 |
| 1974 | 16370 | 13904 | 370041 | 149702 |
| 1975 | 18979 | 14134 | 393261 | 154967 |

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1976 | 17363 | 17279 | 443603 | 177942 |
| 1977 | 16629 | 18147 | 466456 | 185832 |
| 1978 | 32808[16] | 18574 | 471437 | 180933 |
| 1979 | 55295[17] | 18808 | 478644 | 184071 |
| 1980 | 21024 | 21614 | 516054 | 183605 |
| 1981 | 23992 | 20396 | 526679 | 184105 |
| 1982 | 14004 | 18550 | 383433 | 143426 |
| 1983 | 16814 | 20212 | 508841 | 167757 |
| 1984 | 18368 | 20486 | 551751 | 181505 |
| 1985 | 13070 | 20780 | 538004 | 185266 |
| 1986 | 15240 | 21321 | 559471 | 196786 |
| 1987 | 14370 | 22899 | 581188 | 207625 |
| 1988 | 14255 | 23262 | 582525 | 212743 |
| 1989 | 11760 | 23369 | 574168 | 209124 |
| 1990 | 17381 | 14886 | 340039 | 117976 |
| 1991 | 11466 | 15706 | 430089 | 147108 |
| 1992 | 11655 | 16859 | 458377 | 160305 |
| 1993 | 13882 | 17714 | 479919 | 183556 |
| 1994 | 8834 | 19635 | 473147 | 190961 |
| 1995 | 9287 | 21563 | 518537 | 216666 |
| 1996 | 12263 | 21825 | 496258 | 213583 |
| 1997 | 11296 | 22879 | 507252 | 226020 |
| 1998 | 11343 | 24123 | 507718 | 233608 |
| 1999 | 10415 | 25592 | 527381 | 243388 |
| 2000 | 10740 | 27693 | 508766 | 246373 |
| 2001 | 11448 | 21945 | 498080 | 229066 |
| 2002 | 14390 | 21796 | 470328 | 203599 |
| 2003 | – | T19124 | 449957 | 204381 |

[16] 13720 volume provin din inventarierea unor confiscări mai vechi.
[17] 37142 volume provin din inventarierea unor confiscări mai vechi.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

## ANEXA 2

## PERSONALUL Bibliotecii Judeţene Mureş în anul 2003

Director
Prof. **Dimitrie Poptămaş,** bibliotecar, I A, S

### SERVICIUL RELAŢII CU PUBLICUL

Şef serviciu
Prof. **Mihail Art. Mircea,** bibliotecar I A, S,

### Împrumut carte adulţi

Prof. Avram Olivia Monica, bibliotecar II, S
Istrate Mariana, licenţiată în drept, bibliotecar, II, S
Ing. Popa Adriana, bibliotecar II, S
Agyagási Hajnal, bibliotecară II, SSD
Todea Ana, bibliotecară I A, STP
Aldea Laura, bibliotecară I, M
Chircea Aranka, bibliotecară I, M
Lazăr Ana Maria, bibliotecară I, M
Mureşan Maria, bibliotecară I, M
Tero Ana, bibliotecară I, M

### Secţia pentru copii şi tineret

Prof. Macarie Angela, bibliotecară, I A, S
Ing. Cătană Emilia, bibliotecară II, S
Bleahu Simona, bibliotecar I, M
Înv. Masca Anica, bibliotecar I, M
Illyes Claudia, bibliotecară debutantă, M

### Secţia de carte tehnico-ştiintifică

Ing. Macarie Cristian, bibliotecar II, S
Ing. Fall Maria Magda, bibliotecar II, S
Vidican Emilia, bibliotecar I A, STP

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

**Sala de lectură generală**
Prof. Haja Dana, bibliotecară II, S
Pop Ana Gabriela, licenţiată în drept, bibliotecară II, S
Puia Lucia, bibliotecară I A, STP
Bleahu Viorel, bibliotecar I, M
Petelei Klára, bibliotecară I, M
Szabó Brigita, bibliotecară I, M

**Sală de lectură pentru periodice, fond permanent**

Prof. Ciurca Mariana, bibliotecară I A, S
Prof. Mihail Radu, bibliotecar II, S
**Secţia de artă**
Prof. Buda Georgeta, bibliotecară, I, SSD
**Biblioteci filiale**
Prof. Cozma Olimpia, bibliotecară I, SSD (Cartierul „1848")
Ing. David Gabriela, bibliotecară I, S (Casa de Cultură „Mihai Eminescu")
Hosu Felicia, bibliotecară I, M (Cartierul „Tudor Vladimirescu")
Lokodi Anna, bibliotecară debutantă, M (Cartierul „Aleea Carpaţi")

## SERVICIUL COMPLETARE, EVIDENŢA, INFORMARE BIBLIOGRAFICĂ, COLECŢII SPECIALE

şef serviciu
Prof. **Spielmann Mihaly,** bibliotecar I A, S,

**Completare, evidenţă şi prelucrarea colecţiilor**

Ing. drd. Suciu Melania, bibliotecară II, S
Prof. Moldovan Liliana, bibliotecară I, S
Ing. Bakos Erika, bibliotecară, I, S
Prof. Csiki Emese, bibliotecară II, S

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

**Biblioteca Teleki-Bolyai**

Prof. Mesaroş Ovidia, bibliotecară I A, S
Prof. Muntean Carmen, bibliotecară I A, S
Prof. Kovács Bányai Réka, bibliotecară I A, S
Prof. Kimpian Ana Maria, bibliotecară II, S

**Informare bibliografică**

Prof. Hodoş Elena, bibliotecară I A, S
Vintilă Anna-Maria, bibliotecară I, SSD

**Informatizare, prelucrare automată a colecţiilor**

Ing. Popescu Letiția, bibliotecară I, S
Sing. Tcaciuc Alexandru, informatician I, SSD
Prof. Mureşan Tereza, bibliotecară I, SSD
Avram Horia Ioan, bibliotecar I, M

**Îndrumare metodică**

Prof. Popescu Mircea, bibliotecar I A, S

**Conservare-Restaurare**

Prof. Kelemen Sándor, conservator I, SSD
Prof. Spinei Radu, restaurator I

**COMPARTIMENTUL ADMINISTRATIV**

conducătoarea compartimentului,
**Stângaciu Viorica,** contabilă şefă
Magyarosi Bianca, contabilă III, STP
Cotoară Diana, secretar-dactilografă I, STP

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

Gabor Anna, legătoare manuală carte, I, G
Gal Alberta, legătoare manuală carte I, G
Zogorean Valentin, conducător auto II, G
Cizmás Sándor, fochist II, M
Michi Genoveva, îngrijitoare I, G
Barabás Tünde, îngrijitoare I, G
Aszalos Anna, îngrijitoare I M
Costin Elena, îngrijitoare II, M
Kádár Magda, muncitoare necalificată, G

**Notă:**
S - Sudii superioare
SSD - Studii superioare de scurtă durată
STP - Studii tehnice postliceale
M - Studii medii
G - Studii generale

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

**Mures County Library at 90 Anniversary**

**Abstract**

At the begining of the new millenium Mures, County Library celebrated both two hundred years of public reading at Tärgu-Mures and ninety years of existence. The first anniversary is connected to Teleki Library, one of the most valuable European cultural treasure. It was the private library of count Teleki Samuel (1734-1822) and contains some of the most important books that could be found during the 18th and 19th century. In 1802 Teleki decides to share his library to all those interested in reading.

The second anniversary reffers to the building of the so-called Cultural Palace and the inauguration of City Library. The Cultural Palace was build between 1911-1913 according to the plans made by Komor Marozell and Jakab Dezső. Its role was to shelter the City Library, the local Music Academy, the Museum of Ethnography, a school for foreign languages, a conference hall and a concert hall. Its impressive ornamentation — paintings, bas-reliefs, stained glass windows etc. — realised by Körösfai K. Aladár, Roth Micsa and Nag}' Sándor, transformed the building into a real artistic monument.

The library was very well organized on modern bases: sixty places at the reading-hall, modern furniture, glass cases for exhibitions etc. Its capacity of storing books was about 300 thousand unities.

The first responsable for the library's well function was Molnár Gabor, one of the financial upholders of the building. In 1922, Aurel Filimon also began his activity at this library; he tried and succeded in enriching the library's collections with o lot of valorous books.

After the tragic moments from the begining of the 40's, a lot of changes took place in this library: Filimon was fired and the new manager became Vigh Károly, who had to comply with the new requests: the withdrawal of Romanian books, the donation of bibliophile values etc. After World War, the institution had to obbey to Sovietic influences and, in this way, began the most dramatic period of cultural censorship.

According to the new rules, in 1951 the City Library became Regional Library and Rácz Béla was appointed as manager. He was succeded by Bártok Ibolya, Halász Borbála, Stefan Stänoiu, Solomon Frätilä, Romeo Pojan, Iulius Moldovan; in 1985 the library's manager became Dimitrie Poptämas.

In 1974 the Regional Library became County Library and among its dudes, it had to be a kind of supervizor for all the librairies from Mures County. In the same year, Teleki Library was subordinated to County Library.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**

Today, Mures County Library is considered to be the largest county library from our country, because of its impressive number of books (almost one million). It is organized on several services: public relations, bibliographical service, aquisition, special collections etc. It has an important role in public education considering the books it can offer. More than that, Mures County Library has its contribution in enriching the editorial activity of our county.

**BDD-A19257 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:53 UTC)**